de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Reactie internetconsultatie ‘Zelfstandigenwet’

Amsterdam, 29 oktober 2026

Geachte heer/mevrouw,

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: de NOB) heeft met belangstelling kennisgenomen van de internetconsultatie ’Zelfstandigenwet’ (hierna: het wetsvoorstel) en geeft hierbij graag een reactie.

Met haar reactie wil de NOB bijdragen aan de ontwikkeling van goede wetgeving die rechtszekerheid en rechtsbescherming biedt en de totstandkoming van eenvoudigere, handhaafbare en uitvoerbare wetgeving.

Met vriendelijke groeten,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

prof. mr. dr. Arco Bobeldijk
voorzitter Commissie Wetsvoorstellen

Adres de Muiderpoort, Sarphatistraat 500, 1018 AV Amsterdam Postbus 2977, 1000 CZ Amsterdam
T (020) 514 1880 E nob@nob.net www.nob.net IBAN NL98 ABNA 0400 9999 00 KvK 40531315

1. Inleiding

De NOB waardeert de inspanningen om werkgevenden en werkenden door middel van het wetsvoorstel meer duidelijkheid te bieden bij het invullen van hun werkrelatie.

Het wetsvoorstel heeft de volgende hoofddoelen:

1. Duidelijkheid bieden over wanneer in ieder geval als zelfstandige kan worden gewerkt (oftewel: wanneer in ieder geval géén sprake is van ‘gezag’).
2. Schijnzelfstandigheid voorkomen.
3. Het wettelijk erkennen van de rol die ondernemend gedrag van een zelfstandige speelt bij de kwalificatie van arbeidsrelaties.

Dit wetsvoorstel bestaat uit een zelfstandigentoets en een werkrelatietoets. De zelfstandigentoets bevat criteria die toetsen of de werkende voldoende kenmerken heeft van ondernemerschap. De werkrelatietoets bevat criteria die toetsen of bij de arbeidsrelatie tussen een werkgevende en een werkende sprake is van gezag. De twee toetsen moeten onafhankelijk van elkaar worden beoordeeld. Wanneer aan de criteria van beide toetsen is voldaan, bevinden de werkgevende en de werkende zich in de zogenoemde ‘veilige haven’. De arbeidsrelatie wordt dan in ieder geval niet als arbeidsovereenkomst aangemerkt.

2. Aandachtspunten wetsvoorstel

De NOB waardeert de inspanningen en het werk die zijn verricht om het wetsvoorstel vorm te geven. De NOB ondersteunt de wettelijke erkenning van het ondernemend gedrag van een werkende. Deze ligt in lijn met de holistische benadering omdat een echte werkende geen opdrachten aanneemt die niet passen bij de zelfstandige uitoefening van zijn werkzaamheden. In dat opzicht zijn ‘werken in gezag van’ en ‘zelfstandig uitoefenen’ communicerende vaten. Naarmate de werkende meer ondernemend gedrag vertoont, zal hij ook de onderhavige opdracht met meer behoud van zijn zelfstandigheid en onafhankelijkheid uitvoeren.

Daarbij signaleert de NOB ook een aantal aandachtspunten die in het wetsvoorstel naar haar oordeel onvoldoende aan bod komen.

2.1 Duidelijkheid en rechtszekerheid

Het wetsvoorstel hanteert een aantal criteria en kenmerken die de praktijk meer duidelijkheid moeten bieden. Hoewel wordt aangegeven dat het om concrete criteria zou gaan, betreft een aanzienlijk deel open normen. De NOB vraagt zich af in hoeverre het wetsvoorstel met het hanteren van deze open normen in de zelfstandigen- en werkrelatietoets tot voldoende duidelijkheid leidt om deze in (veel) concrete praktijksituaties te kunnen toepassen. De toelichting maakt bovendien onvoldoende duidelijk hoe gemengde uitkomsten van de genoemde elementen binnen één criterium moeten worden beoordeeld. Zo kan bij de vrijheid in de wijze van het verrichten van de arbeid enerzijds sprake zijn van een theoretische instructiebemoeienis bij enigszins specialistisch werk, terwijl gelijktijdig een verbod op het bijwonen van interne vergaderingen geldt. Overigens gaat een verbod op het bijwonen van interne vergaderingen ver. Ook ('echte') zelfstandigen kunnen immers baat hebben bij het bijwonen van interne vergaderingen om hun opdracht te kunnen vervullen.

Deze uitdaging wordt versterkt doordat alle criteria van beide hoofd-toetsen cumulatief gelden en de toelichting daaraan talrijke sub-criteria verbindt: het wetsvoorstel bevat twee toetsen met zeven onderliggende criteria, die gezamenlijk weer worden beoordeeld aan de hand van ten minste zeven relevante voorzieningen, zes kenmerken, twaalf relevante gezichtspunten, twee gevallen en drie risico's. Doordat deze elementen grotendeels cumulatief gelden, bestaat het risico dat veel arbeidsrelaties niet, of niet voldoende duidelijk, aan alle voorwaarden voldoen, waardoor partijen alsnog geen duidelijkheid krijgen over de veilige haven.

Dat risico is niet theoretisch. De beoogde duidelijkheid veronderstelt dat partijen vooraf kunnen vertrouwen op de uitkomst van de zelfstandigen- en werkrelatietoets, en dat de duidelijke gevallen waarin geen discussie bestaat over de kwalificatie van de arbeidsrelatie zich al in de veilige haven bevinden. Uit de flitspeiling van Ipsos I&O[1] blijkt echter dat slechts 31% van de zzp'ers op dit moment voldoet aan alle eisen van de zelfstandigen- en werkrelatietoets. Voor de resterende, grote groep waarin de kwalificatie minder duidelijk is, blijft de holistische toets aan de hand van de Deliveroo-gezichtspunten nodig. Het wetsvoorstel en die gezichtspunten vormen bovendien afzonderlijke routes die niet volledig op elkaar aansluiten: zo ontbreekt de inbedding van het werk en van de werkende in de organisatie en bedrijfsvoering in beide toetsen, en komt het loon niet terug als zelfstandig criterium. Als niet aan één of beide toetsen van het wetsvoorstel wordt voldaan, moet alsnog de holistische toets plaatsvinden. Dit kost partijen mogelijk juist meer tijd bij het kwalificeren van de arbeidsrelatie, zonder dat het de beoogde duidelijkheid biedt: meer regels leiden dan niet tot meer duidelijkheid.

[1] Ondezoek wetsvoorstel zelfstandigen, 1 oktober 2026, https://open.overheid.nl/details/cd5aca2d-9f16-4cb4-8bba-a7b5748adef9

Aan deze beperkte reikwijdte draagt verder bij dat een deel van de zelfstandigentoets ziet op omstandigheden waarvan uitsluitend de werkende op de hoogte is. Het is voor een werkgevende immers niet goed te verifiëren of de werkende daadwerkelijk het minimumbedrag aan voorzieningen besteedt, of in de relevante periode ten minste drie opdrachtgevers heeft gehad. De werkgevende is daarmee voor het vaststellen of de veilige haven van toepassing is, afhankelijk van informatie en verklaringen van de werkende, terwijl de werkgevende wel het risico draagt op naheffingen en boetes als achteraf blijkt dat niet aan de zelfstandigentoets is voldaan en overigens sprake is van een arbeidsovereenkomst. Een (niet-bindende) derdenverklaring biedt hiervoor onvoldoende soelaas: deze kan slechts steun bieden bij objectief vaststelbare criteria zoals de inschrijving bij de Kamer van Koophandel, heeft geen wettelijke status, kent geen vaste geldigheidsduur en ziet bovendien alleen op de zelfstandigentoets. Dit informatie- en risicoverschil kan ertoe leiden dat werkgevenden juist terughoudend blijven bij het inhuren van zelfstandigen, terwijl het wegnemen van die terughoudendheid nu juist een van de redenen is om deze wet in te voeren.

Indien het wetsvoorstel per saldo geen juridische rechtszekerheid verleent aan werkgevende en werkende, ziet de NOB voor deze grote groep weinig toegevoegde waarde ten opzichte van de huidige situatie, waarin partijen en de uitvoeringsinstanties evidente gevallen van zelfstandigheid al zonder discussie als zodanig kunnen duiden. De NOB adviseert daarom (i) de gehanteerde begrippen en criteria zo veel mogelijk in te perken tot binaire, objectief vaststelbare criteria, en verzoekt de regering toe te lichten hoe (ii) gemengde uitkomsten binnen één criterium moeten worden gewogen, en (iii) werkgevenden in de praktijk op een werkbare wijze kunnen vaststellen dat aan de zelfstandigentoets wordt voldaan, zonder daarbij afhankelijk te zijn van enkel de verklaringen van de werkende.

2.2 Open normen in de zelfstandigentoets

Het wetsvoorstel hanteert een aantal criteria en kenmerken die de praktijk meer duidelijkheid moeten bieden. Hoewel wordt aangegeven dat het om concrete criteria gaat, betreft een aanzienlijk deel open normen.

De zelfstandigentoets

Deze omvat een drietal criteria.

- *Tenminste 3 opdrachtgevers*

  Dit criterium leidt tot een praktisch en uitvoerbaar criterium, mits duidelijk vaststaat wanneer een opdracht en opdrachtgever meetellen. De toelichting spreekt van ‘volwaardige opdrachtgevers en opdrachten’, maar geeft daarvoor geen eenduidige maatstaf. Ook is niet duidelijk wat binnen een concern wordt verstaan onder een ‘eigen bestuur’ en hoe afzonderlijke opdrachten van dezelfde opdrachtgever, verspreid over het jaar, moeten worden behandeld.

De NOB vraagt deze begrippen nader af te bakenen. Aangezien het aantal opdrachtgevers een binair criterium is, geniet het de voorkeur om ook voor de ondergrens een binair criterium te hanteren, bijvoorbeeld door een minimumomvang in euro's of tijd vast te stellen.

De NOB wijst erop dat de formulering in het voorgestelde artikel 7:610, lid, 2 onderdeel a, onder i BW, suggereert dat het lopende kalenderjaar niet meetelt. Ook is niet duidelijk geformuleerd wanneer de toetsperiode begint te lopen, 'de periode tot en met het vorig kalenderjaar' kan bij wijze van spreken ook de laatste drie kalenderjaren omvatten. De toelichting maakt duidelijk dat uitsluitend het voorafgaande kalenderjaar en het lopende kalenderjaar tot het toetsmoment wordt bedoeld. De NOB geeft daarom in overweging dit explicieter te formuleren in de wettekst.

De Memorie van Toelichting (hierna: MvT) erkent in onderdeel 4.4.1 dat startende zelfstandigen mogelijk niet aan de eis van drie opdrachtgevers voldoen. Het geboden handelingsperspectief is naar de mening van de NOB beperkt: werkgevenden kunnen de voorkeur geven aan werkenden die al aan de zelfstandigentoets voldoen, aangezien het risico op herkwalificatie van de arbeidsrelatie lager is. De eis kan daardoor juist een belemmering vormen voor starters en werkenden die naast hun baan in loondienst ook als zelfstandige opdrachten doen.

De NOB adviseert voor startende zelfstandigen een uitzondering op deze eis op te nemen voor de eerste twaalf maanden na inschrijving in het Handelsregister. De overige criteria van de zelfstandigentoets blijven dan van toepassing. Daarmee wordt voorkomen dat iedere startende zelfstandige automatisch aan de toets voldoet, terwijl startende zelfstandigen wel toegang krijgen tot de veilige haven. Voor werkenden die naast een dienstverband in deeltijd zelfstandig opdrachten verrichten, adviseert de NOB het vereiste minimumaantal opdrachtgevers naar rato van de omvang van het dienstverband aan te passen. Zo wordt voorkomen dat de eis van drie opdrachtgevers onevenredig zwaar uitpakt voor zelfstandigen die slechts een beperkt deel van hun tijd aan opdrachten kunnen besteden.

- *Minimumbedrag aan voorzieningen*

Dit criterium is moeilijk te beoordelen zolang de Algemene Maatregel van Bestuur (hierna: AmvB) niet is uitgewerkt. De NOB onderschrijft dat werkenden verantwoordelijkheid moeten nemen voor ondernemersrisico's, maar stelt voor dit criterium niet afhankelijk te maken van keuzes die sterk samenhangen met persoonlijke omstandigheden van de werkende. Zo kan een werkende op leeftijd minder behoefte hebben aan aanvullende oudedags- of inkomensvoorzieningen. Dat kan ertoe leiden dat dezelfde arbeidsrelatie, uitsluitend door persoonlijke omstandigheden, tot verschillende uitkomsten leidt.

De NOB geeft daarom de voorkeur aan objectief vaststelbare voorzieningen, als toetsbare ja/nee-vereisten. De genoemde verzekeringen voldoen hieraan.

Na invoering kan hier ook de Wet basisverzekering arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (hierna: BAZ) bij worden betrokken. Daarbij verdient aandacht of opname van een criterium wenselijk is wanneer deze voorziening al een eigen wettelijk regime kent. Dat voorkomt ook inconsistente toepassingen. Zo wordt de werkende die ook een vast dienstverband heeft, uitgezonderd voor de BAZ, en is de verplichte verzekering tegen arbeidsongeschiktheid niet van toepassing. Het is niet consistent als de werkende in die situatie niet aan de zelfstandigentoets voldoet.

Om de startende zelfstandigen tegemoet te komen adviseert de NOB om in de AmvB op te nemen dat het nader vast te stellen minimale bedrag aan voorzieningen geprorateerd wordt als de werkende niet het gehele kalenderjaar als zelfstandige werkzaam is, zodat startende zelfstandigen eenvoudiger aan deze voorwaarde kunnen voldoen.

Daarnaast adviseert de NOB te onderzoeken of een vrijstelling van het minimumbedrag kan gelden voor werkenden met een beperkte jaaromzet. Dit kan bijvoorbeeld door aan te sluiten bij de omzetgrens van de kleineondernemersregeling (KOR), of bij deelname daaraan. Een dergelijke vrijstelling kan voorkomen dat het voorzieningencriterium oneveredig uitwerkt voor werkenden die naast een dienstverband in deeltijd zelfstandig opdrachten verrichten en via hun dienstverband al voorzieningen opbouwen.

- *Basisvoorwaarden voor het werken als zelfstandige*

De NOB verzoekt dit criterium te beperken tot objectief vaststelbare ja/nee-kenmerken, zoals inschrijving in het Handelsregister, en – voorzover de dienstverlening aan btw is onderworpen – het beschikken over een btw-identificatienummer. Het gebruik van een afzonderlijke zakelijke rekening is voor een werkgevende niet toetsbaar en zegt weinig over de zelfstandigheid van de werkende.

Zelf factureren is in beginsel een duidelijk kenmerk. De uitzondering voor self-billing, waarbij de werkende verantwoordelijk moet blijven voor de juistheid van de factuur, maakt de toepassing echter minder eenduidig. De NOB verzoekt deze kenmerken nader af te bakenen en te voorkomen dat het ontbreken van één afzonderlijk kenmerk automatisch leidt tot het niet voldoen aan de zelfstandigentoets.

2.3 Open normen in de werkrelatietoets

Het wetsvoorstel hanteert een aantal criteria en kenmerken die de praktijk meer duidelijkheid moeten bieden. Hoewel wordt aangegeven dat het om concrete criteria gaat, betreft een aanzienlijk deel open normen.

De werkrelatietoets

De formulering ‘de arbeid als volgt wordt verricht’ in onderdeel b van artikel 7:610, lid 2 BW is opmerkelijk, omdat de partijbedoeling (onder i) niet zonder meer ziet op de feitelijke uitvoering van de arbeid. Ook bij de vrijheden (onder ii en iii) is onduidelijk of voldoende is dat deze contractueel zijn overeengekomen, of dat de werkende daarvan in de praktijk daadwerkelijk gebruik moet maken.

De NOB verzoekt dit te verduidelijken. Het enkele bestaan van contractuele vrijheid hoeft niet te betekenen dat de werkende de vrijheid ook daadwerkelijk heeft. Het niet benutten daarvan kan verschillende oorzaken hebben, waaronder de vrees dat de opdracht anders wordt beëindigd. Als de werkende feitelijk geen vrijheid ervaart of kan uitoefenen, kan dat juist wijzen op een gezagsverhouding. Het verdient daarom aanbeveling expliciet te maken hoe de overeengekomen vrijheid en feitelijke mogelijkheid om daarvan gebruik te maken bij de toets worden betrokken. Deze omvat een viertal criteria.

- *De wil van partijen*

  De NOB onderschrijft dat partijen zowel in woord als daad de intentie moeten hebben een overeenkomst van opdracht te sluiten. In de toelichting staan echter met name subjectieve omstandigheden die door de ene partij wellicht anders ervaren worden dan door de andere partij. De kenmerken gelijkwaardige partijen, onderhandelingen en het overzien van de gevolgen van de contractskeuze kunnen niet concreet worden beoordeeld. De NOB geeft in overweging dit criterium concreter vorm te geven door enkel de voorwaarde te stellen dat de intentie van partijen expliciet in de overeenkomst wordt vastgelegd.

- *Vrijheid in de wijze van het verrichten van arbeid*

  De NOB constateert dat er geen scherpe grens is tussen een afspraak over het gewenste resultaat en een instructie over de uitvoering van het werk. De toelichting erkent dit, maar het voorbeeld van de schilder is in dit opzicht niet effectief nu er voor de situatie van de schilder geen behoefte is aan nadere duidelijkheid. Dit voorbeeld biedt tevens weinig houvast voor praktijksituaties waarin de grens minder evident is.

  De nadere nuancering tussen eenvoudig en specialistisch werk is weliswaar terecht, maar roept vooral meer vragen op. Wanneer is bijvoorbeeld sprake van specialistisch werk. Is dat bij een psycholoog, chirurg, monteur, loodgieter, accountant, gespecialiseerd onderwijzer of juridisch adviseur het geval?

De uitgebreide toelichting over sectorale protocollen en kwaliteitseisen maakt het criterium bovendien moeilijk toepasbaar, zonder voldoende duidelijkheid te bieden voor sectoren waarin discussie bestaat. De NOB vraagt om nadere verduidelijking uit de verschillende sectoren.

Ook de vergelijking met werknemers die hetzelfde werk verrichten, is onvoldoende afgebakend. Hoeveel meer vrijheid moet de werkende hebben ten opzichte van werknemers en op welke onderdelen? De toelichting lijkt daarmee alsnog een beoordeling van feiten en omstandigheden te vergen, wat op een afzonderlijke holistische weging lijkt te duiden. Partijen moeten die beoordeling vooraf maken, terwijl achteraf ook de feitelijke uitvoering wordt meegewogen in een eventuele discussie over de aard van de arbeidsrelatie. De NOB vraagt om nadere verduidelijking van dit criterium met praktijkgerrichte voorbeelden per sector, zodat dit criterium leidt tot de beoogde duidelijkheid.

- *Vrijheid om tijdstip en werkplek te bepalen*

Bij vrijwel iedere opdracht moet een bepaald onderdeel van de werkzaamheden op een specifiek moment op een specifieke plaats met een specifieke levering van diensten plaatsvinden. Dat kan incidenteel zijn, zoals bij het bespreken van onderzoeksresultaten of een gastcollege, maar het ook vaker en langduriger voorkomen, zoals bij een gespecialiseerd toezicht op het storten van beton. De uitgebreide toelichting, in het bijzonder paragraaf 5.3.3.3, besteedt meer aandacht aan de uitzonderingen dan aan de hoofdregel, waardoor dit een open norm wordt waarover veel onduidelijkheid bestaat.

De NOB geeft in overweging het criterium te vereenvoudigen en het in de toelichting beschreven noodzakelijkheidscriterium daarin te verankeren. Aan het criterium wordt voldaan als de werkgevende aangeeft dat hij geen eisen stelt aan tijd en locatie die verder gaan dan noodzakelijk voor de opdracht. Dit biedt partijen een helder kader dat ze met elkaar kunnen overeenkomen en zo nodig verder in kunnen vullen in de overeenkomst.

- *Werken voor eigen rekening en risico*

De NOB begrijpt de kern van dit criterium: de werkende moet economische baten kunnen genieten en financiële risico's dragen die samenhangen met de verrichte arbeid. De voorgestelde uitwerking kan echter de toegang tot de veilige haven aanzienlijk beperken.

De eis van resultaatsverantwoordelijkheid lijkt werken op basis van gewerkte uren op voorhand uit te sluiten wanneer alle (extra) gewerkte uren worden vergoed. Daarmee wordt onvoldoende rekening gehouden met het feit dat de balans tussen baten en risico’s juist al in het uurtarief is verwerkt. Het uurtarief betreft een all-in vergoeding, waarin werkenden onder meer het risico van het ontbreken van inkomen in perioden zonder opdrachten, de investeringen in kennis en opleiding, en de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van geleverde diensten hebben verdisconteerd.

Een hoger uurtarief hangt in de praktijk samen met hogere verwachtingspatronen over een efficiëntere uitvoering. Marktwerking zorgt voor een balans.

Het vereiste dat deze risico's zich ook in de concrete opdracht expliciet manifesteren, is daarmee dubbelop. Deze ondernemersrisico's passen naar aard en strekking ook eerder bij de zelfstandigentoets dan bij de beoordeling van iedere afzonderlijke werkrelatie.

De voorgestelde invulling leidt ertoe dat alle werkenden die factureren op basis van daadwerkelijk gewerkte uren, geen beroep kunnen doen op de veilige haven van het wetsvoorstel.

De NOB verzoekt om een nadere toelichting over hoe bovenstaande elementen en dan in het bijzonder het gegeven voorbeeld van een zorgmedewerker, zich verhouden tot de recente uitspraak van Rechtbank Limburg van 26 augustus 2026 (ECLI:NL:RBLIM:2026:9159). De NOB acht het wenselijk dat daarbij wordt verduidelijkt dat een zuiver uurtarief ook als aanwijzing voor zelfstandigheid kan worden meegewogen wanneer geen sprake is van resultaatsverantwoordelijkheid of niet-gefactureerde voorbereidingswerkzaamheden.

Meer in het algemeen verzoekt de NOB daarom om expliciet en concreet te verduidelijken hoe dit criterium alsnog ruimte biedt aan opdrachten op basis van daadwerkelijk gewerkte uren.

De NOB vraagt zich af in hoeverre het wetsvoorstel met het hanteren van open normen in de zelfstandigen- en werkrelatietoets tot voldoende duidelijkheid leidt om deze in concrete praktijksituaties te kunnen toepassen. De NOB adviseert daarom de gehanteerde begrippen en criteria zo veel mogelijk in te perken tot binaire criteria.

Doordat alle criteria cumulatief gelden en de toelichting daaraan talrijke subcriteria verbindt, bestaat het risico dat veel arbeidsrelaties niet aan alle voorwaarden voldoen, waardoor partijen geen duidelijkheid krijgen over de veilige haven. Deze duidelijkheid lijkt dan alleen wel te kunnen worden gegeven aan gevallen die al duidelijk zijn. De NOB vraagt daarom zo veel mogelijk een binaire benadering zonder open normen te hanteren, gebaseerd op eenduidige en objectieve bewijsbare feiten om in meer situaties duidelijkheid te creëren.

2.4 Verhouding tot artikel 7:610 lid 1 BW en invulling door jurisprudentie

De toelichting maakt duidelijk dat de twee toetsen geen vervanging of aanpassing zijn van de Deliveroo-gezichtspunten, maar dat zij beoogd zijn voorspellend te zijn op de uitkomst van de holistische weging.

Het wetsvoorstel en de Deliveroo-gezichtspunten vormen afzonderlijke routes. Daardoor kunnen een werkgevende en werkende eerst de criteria uit het wetsvoorstel toetsen. Als niet aan één of beide toetsen wordt voldaan, moet vervolgens alsnog de holistische toets aan de hand van de Deliveroo-gezichtspunten plaatsvinden. Dit kost werkgevenden en de werkenden mogelijk nog meer tijd bij het kwalificeren van de arbeidsrelatie. Meer regels leiden niet tot meer duidelijkheid.

De NOB vraagt zich af in hoeverre het wetsvoorstel de discussie rondom de kwalificatie van de arbeidsrelatie wegneemt ten aanzien van een grote groep werkenden. De NOB merkt op dat de duidelijke gevallen waarin geen discussie bestaat over de kwalificatie van de arbeidsrelatie zich al in de veilige haven bevinden. Voor arbeidsrelaties waarin de kwalificatie minder duidelijk is, blijft de holistische toets aan de hand van de Deliveroo-gezichtspunten relevant.

De zelfstandigen- en werkrelatietoets sluiten bovendien niet volledig aan op die gezichtspunten, die niet limitatief zijn. Zo ontbreekt de inbedding van het werk en van degene die de werkzaamheden verricht in de organisatie en bedrijfsvoering in beide toetsen. Ook komt het gezichtspunt 'loon' slechts gedeeltelijk terug, via artikel 7:610 lid 2 sub a, onder iii (facturering en betalingstermijn als kenmerk van het ondernemerschap) en via het criterium 'eigen rekening en risico', los van het feit dat op dit punt inmiddels een rechtsvermoeden is ingevoerd. Het is echter de vraag of het element 'loon' hiermee voldoende is meegewogen, en waarom dit niet als een apart element is opgenomen. De MvT benadrukt dat de nieuwe toetsen de Deliveroo-gezichtspunten niet vervangen en dat de bestaande holistische toets van toepassing blijft als niet aan de criteria van de veilige haven wordt voldaan.

Hierdoor moeten partijen eerst beoordelen of aan de criteria uit het wetsvoorstel wordt voldaan. Als niet aan één of beide toetsen wordt voldaan, moet vervolgens alsnog de holistische toets aan de hand van de Deliveroo-gezichtspunten plaatsvinden. Dit kost partijen mogelijk meer tijd bij het kwalificeren van de arbeidsrelatie, zonder dat het voor betreffende partijen de beoogde duidelijkheid biedt. De NOB vraagt daarom toe te lichten hoe het voorstel voor deze grote groep leidt tot een vereenvoudiging van de kwalificatie.

3. Welke en hoeveel situaties worden hier mee geholpen?

De NOB vraagt zich af voor welke groepen werkenden het wetsvoorstel in de praktijk daadwerkelijk meer duidelijkheid biedt. De toelichting bevat uitgebreide criteria en subcriteria, terwijl bij het niet voldoen aan de veilige haven alsnog de holistische toets geldt. De NOB vraagt daarom aandacht voor de volgende praktijksituaties.

- *Interimmers*

Interimmers worden in de toelichting niet afzonderlijk besproken, terwijl zij in uiteeinlopende sectoren werkzaam zijn. Het criterium ‘werken voor eigen rekening en risico’ kan voor hen moeilijk toepasbaar zijn wanneer zij op uurbasis werken. De NOB verzoekt te verduidelijken of en onder welke voorwaarden interimmers een beroep kunnen doen op de veilige haven.

- *Kleine opdrachten*

Ook over opdrachten van beperkte omvang kan discussie ontstaan over de kwalificatie van de arbeidsrelatie. De NOB vraagt te onderzoeken of voor dergelijke opdrachten een duidelijk criterium naar omvang in tijd of vergoeding kan worden vastgesteld, waaronder partijen niet aan een volledige holistische beoordeling hoeven te komen. Daarbij kan worden bezien of aansluiting is bij bestaande regels over fictieve dienstbetrekkingen, waaronder de bepalingen in het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965.

- *Tussenkomst*

Voor werkenden die opdrachten via een intermediair verkrijgen, biedt het wetsvoorstel niet zonder meer duidelijkheid. Volgens de toelichting kan de intermediair als één opdrachtgever tellen wanneer de werkende voor rekening van de intermediair bij diens klanten werkzaamheden verricht. Daarmee kan een groep werkenden moeite hebben om aan de eis van drie opdrachtgevers te voldoen. De NOB verzoekt de werking van het criterium in driehoeksverhoudingen nader toe te lichten.

4. Tot slot

De NOB onderschrijft het belang van duidelijke regels voor de kwalificatie van arbeidsrelaties. Zij vraagt de regering de open normen af te bakenen, de verhouding tussen de veilige haven en bestaande holistische toets te verduidelijken en bijzondere aandacht te besteden aan groepen voor wie de criteria moeilijk toepasbaar zijn.

De NOB is uiteraard graag bereid deze reactie op het wetsvoorstel nader toe te lichten en daartoe in overleg te treden. Een afschrift van deze reactie wordt op onze website gepubliceerd.[2]

[2] Meer informatie over de Commissie Wetsvoorstellen van de NOB leest u hier: https://www.nob.net/over-de-nob/commissie/commissie-wetsvoorstellen/.

Over de NOB

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) is opgericht in 1954. We zijn de beroepsvereniging van universitair opgeleide belastingadviseurs in Nederland en behartigen de gemeenschappelijke belangen van onze leden. We staan voor een uitstekende beroepsuitoefening door het aanbieden van opleidingen voor onze leden, het toepassen van onze code of conduct en de handhaving daarvan via onafhankelijk tuchtrecht. We vormen de brug tussen leden en maatschappij door de inzet van de bij onze leden aanwezige (praktijk)kennis over de volle breedte van het fiscale terrein. Deze kennis zetten we in om een bijdrage te leveren aan het maatschappelijke debat over belastingen.